

„Poradnictwo zawodowe w województwie lubuskim z perspektywy pracowników wybranych instytucji” – projekt realizowany w ramach Partnerstwa lokalnego na rzecz poradnictwa zawodowego

Słowa kluczowe: poradnictwo zawodowe, Lubuski Pakt na Rzecz Zatrudnienia, Partnerstwo lokalne na rzecz poradnictwa zawodowego

Keywords: vocational guidance, Lubuskie Pact for Employment, local Partnership for vocational guidance

Wprowadzenie¹

Trudna sytuacja na lubuskim rynku pracy, jaka miała miejsce do 2008 roku, spowodowała, że szereg instytucji lokalnych (w tym m.in. samorządy, organizacje pozarządowe, społeczne, przedsiębiorców, służby zatrudnienia, organizacje wsparcia dla przedsiębiorców, związki zawodowe, instytucje edukacyjne i szkoleniowe, jednostki wojskowe i więzienne, regionalne media) podpisały deklarację woli współpracy na rzecz rozwoju rynku pracy, tzw. Lubuski Pakt na Rzecz Zatrudnienia². Wspomniany Pakt jest realizowany w oparciu o cztery branżowe partnerstwa lokalne, na rzecz³: badań rynku pracy; ekonomii społecznej; kształcenia

¹ Zawarte we wprowadzeniu informacje zaczerpnięto z: E. Baron-Polańczyk, A. Klementowska, *Lubuski Pakt na Rzecz Zatrudnienia stymulatorem rozwoju lokalnego rynku pracy*, [w:] M. Adamczyk, W. Olszewski (red.), *Spoločności lokalne jako „miejsca” zmian. Teoria i praktyka*, Wyd. Dolnośląskiej Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Techniki w Polkowicach, Polkowice 2015, s. 221-237; E. Baron-Polańczyk, A. Klementowska, *Partnerstwo lokalne na rzecz poradnictwa zawodowego w województwie lubuskim – teoria i praktyka*, [w:] B. Pietrulewicz, E. Baron-Polańczyk, A. Klementowska (red.), *Praca i rozwój zawodowy w warunkach współczesnych przemian*, Wyd. Naukowe Polskiego Towarzystwa Profesjologicznego, Zielona Góra 2013, s. 105-115.

² Zob. więcej: Wojewódzki Urząd Pracy, *Wyzwania Lubuskiego Rynku Pracy „Rozwój z troską o człowieka”*, Zielona Góra 2008; Z. Wołk (red.), *Całozyciowe poradnictwo zawodowe w ramach Lubuskiego Paktu na Rzecz Zatrudnienia*, Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zielona Góra 2009.

³ *Lubuski Pakt na Rzecz Zatrudnienia*, http://wup.zgora.pl/PL/379/Lubuski_Pakt_na_Rzecz_Zatrudnienia/# [dostęp: 12.12.2016].

ustawicznego; poradnictwa zawodowego. Liderem partnerstwa został marszałek województwa lubuskiego, natomiast sprawami organizacyjnymi zajął się Wojewódzki Urząd Pracy w Zielonej Górze⁴.

Z uwagi na przedmiot rozważań podjęty w niniejszym opracowaniu w dalszej części zaprezentowane zostanie Partnerstwo lokalne na rzecz poradnictwa zawodowego, w skład którego wchodzi instytucje, które wyraziły wolę wspólnego działania na rzecz rozwoju poradnictwa zawodowego w województwie lubuskim. Podejmowane prace opierają się przede wszystkim na współpracy między różnymi instytucjami realizującymi zadania z zakresu informacji i poradnictwa zawodowego, budowaniu świadomości roli poradnictwa zawodowego w całościowym przebiegu procesu edukacji człowieka, jak również popularyzacji modelowych rozwiązań (dobrych praktyk) w zakresie realizacji usług poradnictwa zawodowego adresowanego do klientów instytucji partnerskich⁵.

Prace Partnerstwa przebiegają w pięciu zespołach zadaniowych, do spraw: 1) współpracy w zakresie realizacji poradnictwa i informacji zawodowej, 2) promocji; 3) podnoszenia kwalifikacji doradców zawodowych oraz doskonalenia warsztatu pracy doradców; 4) koordynacji działań i rozwoju Partnerstwa; 5) monitorowania i ewaluacji. Każdy z wymienionych zespołów wytyczył pewne kierunki podejmowanych działań, które na bieżąco są realizowane i/lub aktualizowane⁶.

Założenia projektowe

Projekt pt. „Poradnictwo zawodowe w województwie lubuskim z perspektywy pracowników wybranych instytucji” koordynowany jest przez E. Baron-Polańczyk i A. Klementowską z Uniwersytetu Zielonogórskiego. W projekt zaangażowane są następujące instytucje (osoby) wchodzące w skład Lubuskiego Paktu na Rzecz Zatrudnienia:

1. Akademickie Biuro Karier w Zielonej Górze (ABK) – reprezentowane przez Lilię Smołę i Marka Leśniaka;
2. Centrum Kształcenia Ustawicznego i Praktycznego w Zielonej Górze (CKUiP) – reprezentowane przez Katarzynę Bemben;
3. Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Gorzowie Wlkp. (CiiPKZ) – reprezentowane przez Anetę Sidorowicz i Ariela Murmyło;
4. Ochotnicze Hufce Pracy w Zielonej Górze (OHP) – reprezentowane przez Annę Lewandowską;

⁴ *Partnerstwo lokalne – informacje ogólne*, <http://doradcazawodowy.zgora.pl/75-informacje-ogolne.html> [dostęp: 12.12.2016].

⁵ *Ibidem*.

⁶ *Zespoły zadaniowe*, <http://doradcazawodowy.zgora.pl/zespoły-zadaniowe.html> [dostęp: 12.12.2016].

5. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Zielonej Górze (PPP) – reprezentowana przez Wisławę Blonkowską i Jadwigę Cembrowicz;
6. Powiatowy Urząd Pracy w Słubicach (PUP) – reprezentowany przez Katarzynę Jędro;
7. Środowiskowe Centrum Doradztwa Zawodowego w Zielonej Górze (ŚCDZ) – reprezentowane przez Agnieszkę Czajkę i Annę Przemyślańską;
8. Wojewódzki Urząd Pracy w Zielonej Górze (WUP) – reprezentowany przez Edwina Gierasimczyka.

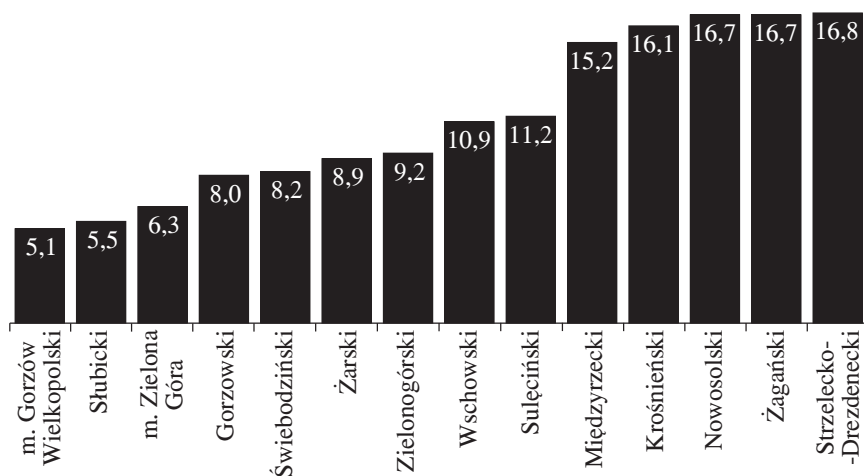
Inicjatywa dotycząca realizowanych działań zrodziła się na przełomie 2014/2015 roku podczas obrad zespołu do spraw monitorowania i ewaluacji, w trakcie których doradcy zawodowi z instytucji edukacyjnych oraz pozaedukacyjnych wyrazili potrzebę, a zarazem chęć uczestnictwa w projekcie, którego celem będzie opracowanie katalogu zawierającego charakterystykę wybranych instytucji świadczących, w sposób bezpośredni i/lub pośredni, usługi z zakresu poradnictwa/doradztwa zawodowego. Zamierzeniem autorów niniejszego opracowania jest zatem prezentacja „dobrych praktyk” poszczególnych instytucji (w związku z tym artykuł nie stanowi egzemplifikacji wyników badań naukowych w rozumieniu metodologii tychże badań). Beneficjentami niniejszego projektu mogą być wszystkie osoby zainteresowane sytuacją na lubuskim rynku pracy oraz oferowanymi działaniami o charakterze poradniczym przez poszczególne instytucje. Zwieńczeniem podejmowanych działań będzie publikacja (wydana w wersji elektronicznej: www.doradcazawodowy.zgora.pl i drukowanej).

Obszary działań wybranych instytucji poradnictwa zawodowego – opinie pracowników

W omawianym projekcie brali udział przedstawiciele ośmiu instytucji (łącznie 13 osób), które bezpośrednio lub pośrednio realizują zadania z zakresu poradnictwa zawodowego. Większość stanowili doradcy zawodowi pracujący w instytucjach należących zarówno do sektora edukacji, jak i pracy i polityki społecznej. Członkowie projektu realizują powierzone im zadania w oparciu o aktualnie obowiązujące akty prawne, m.in.: 1) Ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (DzU z 2015 r. poz. 2156 oraz z 2016 r. poz. 35, 64, 195, 668 i 1010); 2) Ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (DzU 2004 nr 99, poz. 1001 z późn. zm.); 3) Ustawę z dnia 14 marca 2014 r. o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz niektórych innych ustaw (DzU z dnia 12.05.2014 r., poz. 598); 4) Rozporządzenie MEN z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (DzU z dnia 13 lutego 2013 r.); 5) Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej

z dnia 14 maja 2014 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji oraz trybu i sposobów prowadzenia usług rynku pracy (DzU z 2014 r., poz. 667)⁷. Przedstawiciele poszczególnych instytucji zaprezentowali różne formy swojej działalności w oparciu o odpowiednie dokumenty regulujące, wskazali też na praktyczne sposoby realizacji powierzonych im zadań o charakterze poradniczym; dodatkowo również zobrazowano funkcjonowanie Lubuskiego Paktu na Rzecz Zatrudnienia oraz aktualną sytuację na lubuskim rynku pracy.

Ze sprawozdania opracowanego przez Edwina Gierasimczyka, pracownika WUP w Zielonej Górze, w województwie lubuskim jest obecnie około 35 tysięcy bezrobotnych, a stopa bezrobocia kształtuje się na poziomie około 9% (stan na koniec maja 2016 r.). Autor uważa, że aktualnie mamy do czynienia z rynkiem pracownika, gdyż coraz częściej zauważalne są trudności, z jakimi borykają się pracodawcy odnośnie do znalezienia pracowników o odpowiednich kwalifikacjach⁸.

Rys. 1. Stopa bezrobocia w powiatach województwa lubuskiego – stan na koniec kwietnia 2016 r.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, za: E. Gierasimczyk, *Sytuacja na lubuskim rynku pracy*, [w:] *Poradnictwo zawodowe w województwie lubuskim z perspektywy pracowników wybranych instytucji*, E. Baron-Polańczyk, A. Klementowska (koordynatorzy projektu), Zielona Góra 2016 (w opracowaniu).

⁷ E. Baron-Polańczyk, A. Klementowska, *Akty prawne i dokumenty regulujące kwestie związane z poradnictwem zawodowym*, [w:] *Poradnictwo zawodowe w województwie lubuskim z perspektywy pracowników wybranych instytucji*, E. Baron-Polańczyk, A. Klementowska (koordynatorzy projektu), Zielona Góra 2016 (w opracowaniu).

⁸ E. Gierasimczyk, *Sytuacja na lubuskim rynku pracy*, [w:] *Poradnictwo zawodowe w województwie lubuskim...*

Kontynuując myśl Autora, poprawa na rynku pracy widoczna jest we wszystkich powiatach analizowanego województwa (rys. 1). Najlepsza sytuacja występuje w powiatach: gorzowskim grodzkim (stopa bezrobocia wynosiła w kwietniu 2016 r. 5,1%), ślubickim (odpowiednio 5,5%) oraz zielonogórskim grodzkim (6,3%), z kolei najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w powiecie strzelecko-drezdeneckim (16,8%), nowosolskim i żagańskim (po 16,7%). Zdaniem Edwina Gierasimczyka, po zliczeniu wszystkich ofert pracy i napływających osób do bezrobocia w danych zawodach, deficyt pracowników wystąpił w blisko 27% wszystkich odnotowanych zawodów i specjalności. Z oszacowań wynika również, że w przypadku 949 zawodów i specjalności (ponad 52% wszystkich odnotowanych) występuje deficyt w przynajmniej jednym powiecie. Do najczęściej występujących zawodów deficytowych w województwie lubuskim zaliczyć można: kierowcę samochodu ciężarowego (deficyt w 13 powiatach na 14 istniejących w województwie lubuskim), wulkanizatora (odpowiednio 12), pracownika kancelaryjnego (11), kierowcę ciągnika siodłowego (11), szwaczkę maszynową (11), technika prac biurowych (11) i sekretarkę (11). Powyższe zestawienia opierają się wyłącznie na danych, jakie posiadają powiatowe urzędy pracy, dotyczą zatem ofert pracy, które zostały złożone do urzędu pracy oraz osób, które zarejestrowały się w PUP. Z dotychczasowych badań wynika również, że do urzędów pracy składane były głównie oferty dotyczące personelu średniego, robotników i operatorów. Oferty dla specjalistów były jednak nieliczne. Tym samym informacje z powiatowych urzędów pracy dotyczą pewnego wycinka całego rynku pracy. Warto również dodać, że Autor opracowania zwrócił uwagę na dodatkowe badanie, tzw. „Barometr zawodów”. Pozyskane w trakcie tego badania dane udostępnione są w sposób przystępny (dobrze wizualizujący wyniki) na portalu internetowym – www.barometrzwodow.pl⁹.

Z uwagi na skalę zjawiska, jakim jest obecnie bezrobocie (pomimo obniżenia stopy bezrobocia wiele osób nadal jest w trudnej sytuacji zawodowej), powołano wiele instytucji świadczących w sposób bezpośredni i/lub pośredni usługi z zakresu poradnictwa zawodowego. Ze względu na przedział wiekowy osób – którym wsparcie w sprawach edukacyjno-zawodowych jest potrzebne – instytucje, o których mowa, usytuowane są zarówno w sektorze edukacji, jak i pracy i polityki społecznej.

Ważną instytucją, która powinna odgrywać szczególną rolę w wyborach edukacyjno-zawodowych młodzieży, jest Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna. Zatrudnieni w niej doradcy zawodowi realizują powierzone im działania w oparciu o Rozporządzenie MEN z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych

⁹ Ibidem.

zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (DzU z dnia 13 lutego 2013 r.). Oferta pomocy w analizowanej PPP w Zielonej Górze, w Dziale Orientacji i Poradnictwa Zawodowego, skierowana jest do uczniów, rodziców, nauczycieli, pedagogów szkolnych, szkolnych doradców zawodowych oraz innych osób zainteresowanych zagadnieniami z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego. Wspomniana oferta adresowana jest do szkół podstawowych, gimnazjów oraz szkół ponadgimnazjalnych. Zdaniem pracowników PPP podejmowane działania w tym zakresie pomagają w określeniu preferencji zawodowych, w wyborze zajęć fakultatywnych, profili kształcenia i specjalizacji, a także w doborze zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania zawodowe. Łączą w sobie realizację zadań diagnostycznych, doradczych, informacyjnych i terapeutycznych. Poprzez oddziaływania indywidualne oraz różnorodne formy działań grupowych (walor integrujący zespół klasowy w procesie decyzyjnym), towarzyszą dzieciom i młodzieży w ich rozwoju zawodowym na wszystkich etapach kształcenia. Stanowią również wsparcie zarówno dla rodziców, jak i dla nauczycieli i/lub wychowawców – co zaznaczają Wisława Blonkowska i Jadwiga Cembrowicz¹⁰.

Kolejną instytucją edukacyjną, która brała udział w projekcie, jest Środowiskowe Centrum Doradztwa Zawodowego w Zielonej Górze, które (zdaniem zatrudnionych tam doradców zawodowych) oferuje wsparcie i pomoc merytoryczną w zakresie doradztwa zawodowego. Odbiorcami świadczonych usług są uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych oraz przedszkolaki z terenu Zielonej Góry i okolic. Dodatkowo z pomocy korzystają również rodzice (według pracowników rocznie z usług centrum korzysta ok. 700 gimnazjalistów oraz kilkuset rodziców). Centrum oferuje porady indywidualne dla uczniów, realizowane są także zajęcia grupowe, warsztatowe dla przedszkolaków, uczniów szkół podstawowych i ponadgimnazjalnych. Poruszana jest na nich tematyka świata zawodów, rynku pracy, samopoznania. W centrum można także skorzystać z bogatych materiałów dydaktycznych. Dodatkowo organizowane są spotkania dla rodziców na temat rekrutacji, oferty szkół, rynku pracy, wspierania dziecka w wyborze zawodu oraz Dni Zawodoznawcze w gimnazjach. Pracownicy Centrum opracowują również przewodniki po szkolnictwie zawodowym, jak też plakaty promujące szkoły z zawodem. Na uwagę (co podkreślają Agnieszka Czajka, Anna Przemysłańska¹¹) zasługuje również fakt, że w ŚCDZ w Zielonej Górze wy-

¹⁰ W. Blonkowska, J. Cembrowicz, *Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna*, [w:] *Poradnictwo zawodowe w województwie lubuskim...*

¹¹ A. Czajka, A. Przemysłańska, *Środowiskowe Centrum Doradztwa Zawodowego*, [w:] *Poradnictwo zawodowe w województwie lubuskim...*

korzystywany jest multimedialny licencjonowany program komputerowy dla szkolnych doradców zawodowych e-SZOK.

W Centrum Kształcenia Ustawicznego i Praktycznego w Zielonej Górze również zatrudniony jest doradca zawodowy, który wyraził chęć uczestnictwa w omawianym projekcie (Katarzyna Bemben¹²). Jego zadaniem jest wsparcie osób, które zainteresowane są podjęciem nauki w CKUiP. Stały dostęp do konsultacji indywidualnych i grupowych z doradcą zawodowym mają słuchacze CKUiP na wszystkich kierunkach i poziomach kształcenia. Doradca zawodowy oferuje pomoc zarówno w formie indywidualnej, jak i grupowej. W trakcie spotkań indywidualnych określa profil zainteresowań, wspiera w tworzeniu dokumentów aplikacyjnych, czy też indywidualnego planu działania, pomaga w tworzeniu indywidualnego portfolio kariery itd. Zajęcia grupowe odbywają się podczas zajęć lekcyjnych oraz w formie zajęć dodatkowych. Ich zapotrzebowanie zgłaszają opiekunowie grup po uwzględnieniu potrzeb słuchaczy lub też sami słuchacze (indywidualnie czy też w badaniach ankietowych). Oprócz najczęściej realizowanych zajęć grupowych – np. aktywne metody poszukiwania pracy, przygotowanie dokumentów aplikacyjnych, planowanie działalności gospodarczej itd. – zajęcia grupowe z doradcą zawodowym odbywają się również w specyficznych warunkach firmy symulacyjnej. Zdaniem pracownika CKUiP, firma symulacyjna jest miejscem praktycznego kształcenia uczniów w warunkach maksymalnie zbliżonych do rzeczywistości gospodarczej. Jej istotą jest symulacja, czyli wzorowanie się na pracy autentycznego przedsiębiorstwa, w którym wszystkie operacje finansowo-gospodarcze są identyczne z działaniami prawdziwej firmy, jedynie towary i pieniądze są fikcyjne. Praktyka w firmie symulacyjnej rozpoczyna się od rekrutacji, którą prowadzi doradca zawodowy. Słuchacze przygotowują zarówno dokumenty aplikacyjne, przechodzą rekrutację metodą Assessment Center, jak też uczestniczą w rozmowie kwalifikacyjnej. Oprócz powyższych działań w gabinecie doradcy zawodowego słuchacze mogą skorzystać ze zbiorów bibliotecznych dotyczących aktualności z rynku pracy, jak też z różnych poradników w wersji multimedialnej¹³.

Akademickie Biuro Karier, które funkcjonuje na Uniwersytecie Zielonogórskim (UZ), powstało wraz z tworzącymi się strukturami organizacyjnymi UZ, a od roku akademickiego 2013/2014 zatrudnia specjalistów-doradców, studentów oraz specjalistę ds. praktyk studenckich i programów unijnych. Pomimo że funkcjonuje w instytucji edukacyjnej i świadczy pomoc studentom, to polskie prawo-

¹² K. Bemben, *Centrum Kształcenia Ustawicznego i Praktycznego*, [w:] *Poradnictwo zawodowe w województwie lubuskim...*

¹³ Ibidem.

dawstwo wiąże ABK z systemem instytucji rynku pracy. Ramy prawne dla działalności ABK określone są bowiem w Ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (DzU 2004 nr 99, poz. 1001 z późn. zm.)¹⁴. Zgodnie z informacjami uzyskanymi od pracowników ABK w Zielonej Górze, w ramach podejmowanych działań prowadzą oni m.in. indywidualne i grupowe doradztwo zawodowe dla studentów i absolwentów; poszukują i udostępniają oferty pracy stałej, czasowej, w charakterze wolontariusza oraz propozycje odbycia staży i praktyk zawodowych w kraju i za granicą; załatwiają sprawy formalne związane z indywidualnymi praktykami zawodowymi; dostarczają informacje o rynku pracy oraz możliwościach podnoszenia kwalifikacji zawodowych, językowych, stypendiach w kraju i za granicą, studiach podyplomowych; organizują spotkania studentów i absolwentów z pracodawcami, m.in. poprzez prezentację firm na terenie uczelni, targi pracy itp., udostępniają liczne materiały informacyjne o tematyce zawodoznawczej. Według Lilii Smoły i Marka Leśniaka¹⁵ z dodatkowych działań na uwagę zasługuje również pomoc obcokrajowcom (studentom lub osobom zainteresowanym podjęciem studiów na UZ); organizacja Gry Miejskiej Studentów UZ – Bieg do kariery (to rodzaj podchodów realizowanych w mieście, gdzie punktami kontrolnymi są instytucje rynku pracy); uczestnictwo w Światowym Tygodniu Przedsiębiorczości, Ogólnopolskim Tygodniu Kariery itd.

Kolejną instytucją działającą wg Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (DzU 2004 nr 99, poz. 1001 z późn. zm.)¹⁶ są Ochotnicze Hufce Pracy. Podejmują one działania na rzecz młodzieży powyżej 15. roku życia i bezrobotnych do 25 lat w zakresie: zatrudnienia, przeciwdziałania marginalizacji i wykluczeniu społecznemu młodzieży, kształcenia i wychowania młodzieży. Zdaniem reprezentanta OHP w Zielonej Górze, który uczestniczył w projekcie (Anny Lewandowskiej¹⁷), głównym celem działalności OHP jest stwarzanie młodym ludziom warunków prawidłowego rozwoju społecznego i zawodowego, poprzez aktywne budowanie systemu pomocy dla grup najsłabszych, organizowanie i wspieranie form wychodzenia z ubóstwa, bezrobocia i patologii społecznych. W strukturach Lubuskiej Wojewódzkiej Komendy OHP

¹⁴ Aktualnie obowiązuje: Ustawa z dnia 14 marca 2014 r. o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz niektórych innych ustaw (DzU z dnia 12.05.2014 r., poz. 598).

¹⁵ L. Smoła, M. Leśniak, *Biuro Karier*, [w:] *Poradnictwo zawodowe w województwie lubuskim...*

¹⁶ Aktualnie obowiązuje: Ustawa z dnia 14 marca 2014 r. o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz niektórych innych ustaw (DzU z dnia 12.05.2014 r., poz. 598).

¹⁷ A. Lewandowska, *Ochotnicze Hufce Pracy*, [w:] *Poradnictwo zawodowe w województwie lubuskim...*

funkcjonują m.in. dwa Centra Edukacji i Pracy Młodzieży (CEiPM) – w Zielonej Górze i w Gorzowie Wlkp. CEiPM jest jednostką organizacyjną OHP, tworzoną w celu realizacji zadań z zakresu aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu młodzieży na lokalnym rynku pracy oraz nadzoru i prowadzenia merytorycznego wsparcia jednostek OHP funkcjonujących na przypisanym jej terenie w zakresie problematyki rynku pracy. Do najważniejszych zadań i celów Centrum należą: diagnozowanie lokalnego rynku usług edukacyjnych i rynku pracy; prowadzenie pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego i nauki poszukiwania pracy; prowadzenie szkoleń zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy; realizacja projektów i programów na rzecz młodzieży; realizacja refundacji wynagrodzeń młodocianych pracowników; prowadzenie działalności promocyjnej i informacyjnej w zakresie realizowanych zadań; koordynowanie działalności jednostek terenowych podległych CEiPM. Wspomniane zadania realizowane są przez: Młodzieżowe Biuro Pracy w Zielonej Górze, w Gorzowie Wlkp.; Młodzieżowe Centrum Informacji Zawodowej w Zielonej Górze, w Gorzowie Wlkp.; Młodzieżowe Centrum Kariery w Zielonej Górze, Nowej Soli, Świebodzinie, Żarach, Żaganiu, Gubinie, Gorzowie Wlkp., Sulęcinie, Słubicach, Skwierzynie, Kostrzynie nad Odrą, Międzyrzeczu. Warto zaznaczyć również, że Lubuska Wojewódzka Komenda OHP umożliwia zdobycie wykształcenia i kwalifikacji zawodowych w trzech jednostkach: Hufcach Pracy, Środowiskowym Hufcu Pracy, Ośrodkach Szkolenia i Wychowania¹⁸.

Powiatowe Urzędy Pracy to instytucje, które najbardziej „kojarzą się” z poradnictwem zawodowym. Zaliczane są do instytucji rynku pracy i realizują zadania państwa w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej. Celem ich działania jest: pełne i produktywne zatrudnienie, rozwój zasobów ludzkich, wzmacnianie integracji oraz solidarności społecznej, a także zwiększenie mobilności na rynku pracy. W województwie lubuskim funkcjonuje 12 Powiatowych Urzędów Pracy, które mają 7 filii, 1 referat, 2 zamiejscowe punkty obsługi, 1 oddział oraz biuro zamiejscowe. Zdaniem doradcy zawodowego z PUP w Słubicach, który uczestniczył w projekcie (Katarzyna Jędro¹⁹), PUP świadczą poradnictwo zawodowe: 1) osobie zarejestrowanej w formach: porady indywidualnej, porady grupowej, szkolenia z zakresu umiejętności poszukiwania pracy, informacji indywidualnej, informacji grupowej, udostępniania zasobów informacji zawodowych w siedzibie powiatowego urzędu pracy do samodzielnego wykorzystania; 2) osobie niezarejestrowanej w formach: porady indywidualnej, informacji indywidualnej, informacji grupowej, udostępniania

¹⁸ Ibidem.

¹⁹ K. Jędro, *Powiatowy Urząd Pracy*, [w:] *Poradnictwo zawodowe w województwie lubuskim...*

zasobów informacji zawodowych w siedzibie powiatowego urzędu pracy do samodzielnego wykorzystania; 3) pracodawcy krajowemu w formach: porady indywidualnej, doborze kandydatów na stanowisko zgłoszone w krajowej ofercie pracy spośród osób zarejestrowanych, rozwoju zawodowym pracodawcy lub jego pracowników poprzez poradę indywidualną. Poradnictwo zawodowe w PUP realizowane jest zgodnie z zasadami dostępności; dobrowolności; równości bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, pochodzenie etniczne, narodowość, orientację seksualną, przekonania polityczne, wyznanie religijne lub przynależność związkową; swobody wyboru zawodu i miejsca zatrudnienia; bezpłatności; poufności i ochrony danych. PUP świadczą usługę poradnictwa zawodowego dla osób zarejestrowanych jako bezrobotne lub poszukujące pracy oraz dla pracodawców. Realizują powierzone im działania w oparciu o Ustawę z dnia 14 marca 2014 r. o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz niektórych innych ustaw (DzU z dnia 12.05.2014 r., poz. 598); Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 maja 2014 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji oraz trybu i sposobów prowadzenia usług rynku pracy (DzU z 2014 r., poz. 667). W województwie lubuskim wykonują swoją pracę w oparciu o Kodeks etyczny lubuskiego doradcy zawodowego²⁰.

Podobna sytuacja ma miejsce w przypadku Centrów Informacji i Planowania Kariery Zawodowej, które działają również w oparciu o wspomnianą Ustawę, Rozporządzenie MPiPS, Kodeks etyczny lubuskiego doradcy zawodowej oraz dodatkowo Zarządzenie nr 17 Dyrektora Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Zielonej Górze z dnia 30 marca 2012 r. w sprawie ustalenia i wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Zielonej Górze. Zgodnie z informacjami przekazanymi przez doradców zawodowych CIiPKZ w Gorzowie Wlkp. (Ariela Murmyło, Anetę Sidorowicz²¹) klientami są osoby pełnoletnie: pracodawcy, pracownicy instytucji rynku pracy, młodzież ucząca się powyżej 18. roku życia, osoby bezrobotne, osoby poszukujące pracy, osoby pracujące. Problemy klientów dotyczą najczęściej następujących obszarów: trudności z wyborem lub zmianą zawodu; wyboru miejsca pracy; planowania rozwoju zawodowego; wyboru kierunku kształcenia lub szkolenia; braku umiejętności poszukiwania pracy; obniżonej motywacji w zakresie aktywności zawodowej. Do usług doradczych i informacyjnych oferowanych klientom w CIiPKZ zaliczyć można: poradę indywidualną w relacji bezpośredniej; poradę indywidualną na od-

²⁰ Ibidem.

²¹ A. Murmyło, A. Sidorowicz, *Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej*, [w:] *Poradnictwo zawodowe w województwie lubuskim...*

ległość; poradę grupową; pomoc pracodawcy krajowemu; informację zawodową indywidualną i grupową; informację zawodową na odległość²².

Zakończenie

Najlepszym rozwiązaniem na redukcję bezrobocia jest alians wszystkich instytucji zaangażowanych w edukację formalną i pozaformalną na każdym szczeblu, poradnictwo zawodowe oraz aktywizację bezrobotnych. Jednym z celów głównych opisywanego projektu (pt. „Poradnictwo zawodowe w województwie lubuskim z perspektywy pracowników wybranych instytucji”) było opracowanie poradnika, który w zintegrowanej formie prezentuje szerokie spektrum wsparcia w zakresie poradnictwa zawodowego na terenie województwa lubuskiego – pomocy adresowanej do uczniów, nauczycieli, rodziców, osób poszukujących pracy lub pragnących zmienić ścieżkę swojej kariery zawodowej. Wydaje się, że najskuteczniejszą formą byłaby elektroniczna edycja tego poradnika (wersja interaktywna lub portal internetowy), do której zawsze aktualne treści dostarczają instytucje zaangażowane w alians (Lubuski Pakt na Rzecz Zatrudnienia). Jest to szczególnie zasadne, zważywszy na wysoką dynamikę zjawisk zachodzących w systemie edukacji oraz na rynku pracy. Ten zamysł może stanowić naturalną kontynuację podjętego przedsięwzięcia.

Bibliografia

- Baron-Polańczyk E., Klementowska A., *Akty prawne i dokumenty regulujące kwestie związane z poradnictwem zawodowym*, [w:] *Poradnictwo zawodowe w województwie lubuskim z perspektywy pracowników wybranych instytucji*, E. Baron-Polańczyk, A. Klementowska (koordynatorzy projektu), Zielona Góra 2016 (w opracowaniu).
- Baron-Polańczyk E., Klementowska A., *Lubuski Pakt na Rzecz Zatrudnienia stymulatorem rozwoju lokalnego rynku pracy*, [w:] M. Adamczyk, W. Olszewski (red.), *Społeczności lokalne jako „miejsca” zmian. Teoria i praktyka*, Wyd. Dolnośląskiej Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Techniki w Polkowicach, Polkowice 2015.
- Baron-Polańczyk E., Klementowska A., *Partnerstwo lokalne na rzecz poradnictwa zawodowego w województwie lubuskim – teoria i praktyka*, [w:] B. Pietrulewicz, E. Baron-Polańczyk, A. Klementowska (red.), *Praca i rozwój zawodowy w warunkach współczesnych przemian*, Wyd. Naukowe Polskiego Towarzystwa Profesjologicznego, Uniwersytet Zielonogórski, Zielona Góra 2013.

²² Ibidem.

- Bemben K., *Centrum Kształcenia Ustawicznego i Praktycznego*, [w:] *Poradnictwo zawodowe w województwie lubuskim z perspektywy pracowników wybranych instytucji*, E. Baron-Polańczyk, A. Klementowska (koordynatorzy projektu), Zielona Góra 2016 (w opracowaniu).
- Blonkowska W., Cembrowicz J., *Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna*, [w:] *Poradnictwo zawodowe w województwie lubuskim z perspektywy pracowników wybranych instytucji*, E. Baron-Polańczyk, A. Klementowska (koordynatorzy projektu), Zielona Góra 2016 (w opracowaniu).
- Czajka A., Przemysłańska A., *Środowiskowe Centrum Doradztwa Zawodowego*, [w:] *Poradnictwo zawodowe w województwie lubuskim z perspektywy pracowników wybranych instytucji*, E. Baron-Polańczyk, A. Klementowska (koordynatorzy projektu), Zielona Góra 2016 (w opracowaniu).
- Gierasimczyk E., *Sytuacja na lubuskim rynku pracy*, [w:] *Poradnictwo zawodowe w województwie lubuskim z perspektywy pracowników wybranych instytucji*, E. Baron-Polańczyk, A. Klementowska (koordynatorzy projektu), Zielona Góra 2016 (w opracowaniu).
- Jędro K., *Powiatowy Urząd Pracy*, [w:] *Poradnictwo zawodowe w województwie lubuskim z perspektywy pracowników wybranych instytucji*, E. Baron-Polańczyk, A. Klementowska (koordynatorzy projektu), Zielona Góra 2016 (w opracowaniu).
- Lewandowska A., *Ochotnicze Hufce Pracy*, [w:] *Poradnictwo zawodowe w województwie lubuskim z perspektywy pracowników wybranych instytucji*, E. Baron-Polańczyk, A. Klementowska (koordynatorzy projektu), Zielona Góra 2016 (w opracowaniu).
- Lubuski Pakt na Rzecz Zatrudnienia*, http://wup.zgora.pl/PL/379/Lubuski_Pakt_na_Rzecz_Zatrudnienia/# [dostęp: 12.12.2016].
- Murmyło A., Sidorowicz A., *Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej*, [w:] *Poradnictwo zawodowe w województwie lubuskim z perspektywy pracowników wybranych instytucji*, E. Baron-Polańczyk, A. Klementowska (koordynatorzy projektu), Zielona Góra 2016 (w opracowaniu).
- Partnerstwo lokalne – informacje ogólne*, <http://doradcazawodowy.zgora.pl/75-informacje-ogolne.html> [dostęp: 12.12.2016].
- Smoła L., Leśniak M., *Biuro Karier*, [w:] *Poradnictwo zawodowe w województwie lubuskim z perspektywy pracowników wybranych instytucji*, E. Baron-Polańczyk, A. Klementowska (koordynatorzy projektu), Zielona Góra 2016 (w opracowaniu).
- Wołk Z. (red.), *Całozyciowe poradnictwo zawodowe w ramach Lubuskiego Paktu na Rzecz Zatrudnienia*, Oficyna Wydawcza Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zielona Góra 2009.
- Wyzwania Lubuskiego Rynku Pracy „Rozwój z troską o człowieka”*, Wojewódzki Urząd Pracy, Zielona Góra 2008.
- Zespoły zadaniowe*, <http://doradcazawodowy.zgora.pl/zespoły-zadaniowe.html> [dostęp: 12.12.2016].

Streszczenie

W artykule zaprezentowano założenia projektu realizowanego w ramach Partnerstwa lokalnego na rzecz poradnictwa zawodowego. Celem przedsięwzięcia jest opracowanie katalogu zawierającego charakterystykę wybranych instytucji świadczących, w sposób bezpośredni i/lub pośredni, usługi z zakresu poradnictwa/doradztwa zawodowego w województwie lubuskim.

“Vocational guidance in Lubuskie voivodeship from the perspective of employees of selected institutions” – the project implemented in the framework of the local Partnership for vocational guidance

Summary

The article presents the assumptions of the project carried out in the framework of the local Partnership for vocational guidance. The aim of the project is to develop a directory that contains the characteristics of selected institutions that provide, directly and/or indirectly, services in the field of vocational guidance/counseling in Lubuskie voivodeship.